

REFORMA VÝBĚRU DANÍ A CEL

Současný stav

Daňová správa

Daňová správa je v České republice tvořena třístupňovou soustavou orgánů. Daňovou správu tvoří Ministerstvo financí (MF), finanční ředitelství (FŘ), finanční úřady (FÚ). FŘ a FÚ dohromady tvoří tzv. územní finanční orgány (ÚFO).

ÚFO byly vytvořeny s účinností od 1. ledna 1991. FŘ je celkem 8, dohromady řídí 199 FÚ. Z nich je 76 umístěno v bývalých sídlech okresních úřadů, 12 v Praze, 4 v Brně, 3 v Ostravě a zbývající jsou umístěny v dalších významných centrech okresů.

- FŘ pro hlavní město Prahu (12 FÚ)
- FŘ v Praze (25 FÚ)
- FŘ v Českých Budějovicích (17 FÚ)
- FŘ v Plzni (21 FÚ)
- FŘ v Ústí nad Labem (25 FÚ)
- FŘ v Hradci Králové (25 FÚ)
- FŘ v Brně (46 FÚ)
- FŘ v Ostravě (28 FÚ)

Dále bylo vyhláškou zřízeno 23 pracovišť FÚ.

Celní správa

Celní správa České republiky (CS) je tvořena třístupňovou soustavou orgánů. CS tvoří:

- Generální ředitelství cel (GŘC)
- celní ředitelství (CŘ)
- celní úřady (CÚ)

Současnou CS tvoří: GŘC, jako správní úřad pro oblast celnictví s celostátní působností, 8 CŘ a 54 CÚ.

Organizační struktura CS částečně odpovídá výsledkům reformy veřejné správy. Působnost CÚ je územně vymezena podle územních obvodů obcí s rozšířenou působností. CÚ jsou podřízeny CŘ, jejichž územní působnost se však nekryje s územními obvody 14 vyšších územních samosprávných celků, dokonce ani s územními obvody finančních ředitelství, kterých je rovněž 8.

Složitost daní podle studie Světové banky a PriceWaterhouse Coopers „Paying Taxes 2009“

Čas potřebný k přípravě a zaplacení podnikových daní (v hodinách za rok)

Maledivy	0
Spojené arabské emiráty	12
Katar	36
Bahrajn	36
Bahamy	58
...	
Česká republika	613
Bulharsko	616
...	
Kamerun	1400
Brazílie	2600

Pořadí ČR a zemí V4

	Jednoduchost (celkové hodnocení)	Počet plateb	Čas	Složená daňová sazba
ČR	121.	37.	171.	122.
Slovensko	119.	96.	103.	130.
Polsko	151.	129.	155.	98.
Maďarsko	122.	43.	137.	151.

Celkové pořadí vybraných zemí

Maledivy	1.
Katar	2.
Hongkong (Čína)	3.
...	
USA	61.
...	
Slovensko	119.
Tanzanie	120.
Česká republika	121.
...	
Ukrajina	181.
Venezuela	182.
Bělorusko	183.

Reforma daňového řádu

Základní pilíře navrhované právní úpravy

- Vytvoření Finanční správy České republiky jako jednotné centrálně řízené soustavy orgánů podřízené MF v čele s ředitelstvím s celostátní působností – mělo by se jím stát Generální finanční ředitelství se sídlem v Praze, vytvořené vyčleněním současného ÚFDŘ z MF.
- Nahrazení současných osmi samostatných účetních jednotek (FŘ) v rámci daňové správy jedinou účetní jednotkou pro celou integrovanou soustavu daňové správy.
- Vyčlenění výkonu správy daní mimo MF.
- Zrušení 23 současných pracovišť FÚ zřízených vyhláškou č. 541/2006 Sb.

Projekt navazuje na schválené **usnesení vlády** ze dne 3. listopadu 2008, které počítá s vytvořením jednoho inkasního místa (JIM) pro příjmy veřejných rozpočtů. Významným prvkem předpokládaného řešení je mimo jiné vytvoření samostatné daňové správy podřízené MF na rozdíl od současného stavu, kdy samo MF je přímo vrcholným orgánem daňové správy.

K modernizaci správních orgánů pověřených výběrem příjmů veřejných rozpočtů se vyjadřovala i **Národní ekonomická rada vlády**. V Národním protikrizovém plánu ze 16. února 2009 se uvádí snižování administrativní zátěže jako jedno z důležitých dlouhodobě prorůstových opatření.

V průběhu roku 2008 byl projekt posouzen technickou misí **Světové banky**, která ve své zprávě z června 2008 podporuje zamýšlenou integraci správy veřejných příjmů.

Hlavní výhody nového systému:

- Posílení samostatnosti a dlouhodobé stability daňové správy,
- Posílení relativní nezávislosti, resp. autonomie daňové správy především na politických změnách,
- Posílení možnosti daňové správy si samostatně určovat strukturu, funkční organizaci a alokaci zdrojů v celé organizaci,
- Zvýšení účinnosti daňové správy a zlepšení plnění daňových povinností pomocí lepší spolupráce a koordinace s ostatními orgány státní správy a jinými veřejnými institucemi,
- Vyčlenění výkonu správy daní mimo MF, které v pozici ústředního orgánu státní správy pro daně zůstane především orgánem pro daňovou politiku a pro oblast koncepční a legislativní,
- Organizační sladění s Celní správou ČR jako vhodný základ pro budoucí vytvoření JIM.

Reforma výběr cel

Základní principy

- GŘC bude řídit generální ředitel, jmenovaný a odvolávaný ministrem financí. GŘC bude podřízeno MF. Zůstane zachován stejný stav, jaký platí mezi MF a GŘC v současnosti.
- Nově vznikne dvoustupňová soustava orgánů, a to Generální ředitelství cel a 16 celních úřadů (14 celních úřadů s územní působností podle územního obvodu vyšších územních samosprávných celků, Celní úřad Praha Ruzyně s územní působností v celním prostoru tohoto úřadu a Celní pátrací úřad s celostátní územní působností). Celní pátrací úřad (CPÚ) s celostátní územní působností bude zajišťovat většinu činností CS v oblasti pátrání, tzn. v oblasti, kdy jsou orgánům CS svěřeny činnosti spočívající v odhalování trestných činů a zjišťování jejich pachatelů.

Rozdělení kompetencí v trestních věcech mezi CPÚ, GŘC a CÚ:

- CPÚ bude vystupovat v postavení policejního orgánu s celostátní působností ve věcech celostátního nebo mezinárodního významu, posuzovat závažnost trestné činnosti, na základě čehož může přikázat konkrétní případ do působnosti jiných CÚ, bude oprávněn používat při své činnosti operativně pátrací prostředky a podpůrně operativně pátrací prostředky,
- CÚ bude vystupovat v postavení policejního orgánu v rámci své územní působnosti ve věcech, ve kterých nejde o případy celostátního nebo mezinárodního významu, a prověřovat dále tu trestnou činnost nebo trestné činy, jejichž prověřování mu bylo přikázáno CPÚ,
- GŘC nebude mít postavení policejního orgánu a bude v oblasti pátrání a trestního řízení zajišťovat především koncepční, metodické a koordinační funkce.

Cíle reformy:

- zefektivnit strukturu CS
- zefektivnit činnosti spojené s hospodařením s majetkem státu, který je spravován celními orgány,
- přesunout ustanovení o právech a povinnostech celníka, jakož i ostatních zaměstnanců CS z celního zákona přímo do zákona o CS a tato ustanovení modernizovat v souladu s novými požadavky, které jsou na bezpečnostní sbory kladeny,
- umožnit i nadále přístup do evidencí, zpracování informací, včetně osobních údajů, výměnu informací na vnitrostátní i mezinárodní úrovni. Zohlednit návrhy nových předpisů, připravovaných v gesci jiných orgánů, při tvorbě návrhu zákona.

Zdroje: www.ctk.cz, www.psp.cz